

ЗБЕРЕЖНО, ДІТТИ!

Марія Ткачівська

Марія Ткачівська ЗБЕРЕЖНО, ДІТТИ!

Знаю,
що не можна,
але ж так
хочеться!

© С. Г. Назаренко

Марія Ткачівська — відома письменниця і викладач, котру студенти вважають людиною з великої літери. У 2012 році авторка виборола диплом конкурсу «Коронація слова» у номінації «Прозові твори для дітей». Ця нагорода доповнила здобуті нею раніше літературні премії ім. Івана Франка та ім. Василя Стефаника та відзнаку «Коронації слова — 2007».

Батьки були заклопотані, а Марко і не сумував! То він сховався в школі в тумбочку вчительки і йому довелося просидіти там весь урок, то з друзями намагався напоїти жаб молоком, то змайстрував парашут зі старих парасольок та бабусиної спідниці й випробовував його, стрибаючи з горища. А щоб падати було м'якше, стрибав у купу гною... Малий шалопут встиг наробити чимало шкоди, поки познайомився з дідом Орком і той розповів хлопчикові про десять секретів справжнього чоловіка...

www.trade.bookclub.ua
www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-4328-9

9 789661 443289

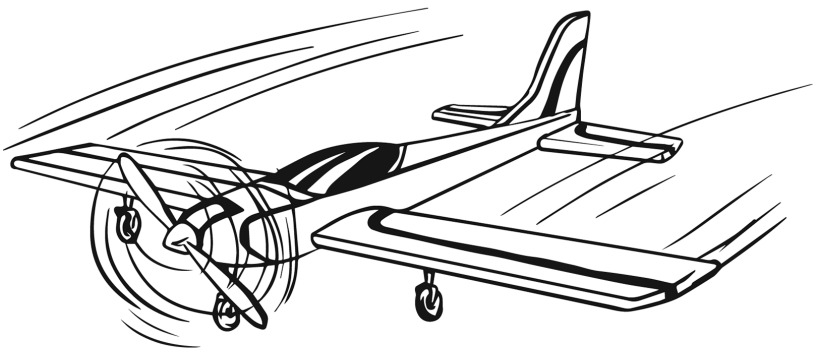
Kraft foods

ІНТЕР

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

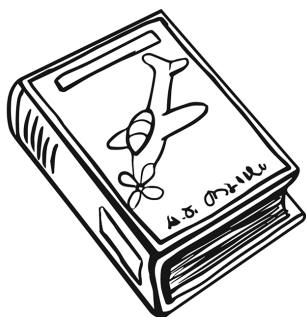

Марія Ткачієвська

ОБЕРЕЖНО,
діти!

Роман

Лауреат III премії конкурсу романів, п'єс, кіносценаріїв,
пісенної лірики та творів для дітей
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА – 2012»
у номінації «Прозові твори для дітей»

ХАРКІВ **КЛУБ**
2013 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Т48

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Юлія Пилипчатіна*

Художник *Тетяна Копитова*

ISBN 978-966-14-4328-9

© Ткачівська М., 2012
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля, ви-
дання українською мо-
вою, 2013
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2013

Частина 1

Просто привіт!

1. Не просто Марко

Мене звати Марко. Мені вісім років. У мене скоро буде кішка. Принаймні мама казала, що подумає. Вона вже п'ять років думає. Тепер моє майбутнє виглядає трохи веселіше. Хоча моя найбільша мрія — це собака. Я йому навіть ім'я придумав — Моцарт. «Уяви собі на сьомому поверсі собаку», — щодня тлумачить мама. А я уявив — і нічого. Навіть відчув себе, як у раю! «А хто буде щодня зранку її вигулювати? Знаєш, о котрій годині треба вставати? О шостій. А я о сьомій тебе до школи добудитися не можу». До школи — це зовсім по-іншому. От якби у мене був собака, мені б зранку ніколи не хотілося спати.

Моє улюблене заняття — комп'ютер. Моя мрія — грати на комп'ютері двадцять чотири години на добу. Ну, можна виділити шість годин на сон, п'ятнадцять хвилин на туалет, п'ять з половиною хвилин на їжу й годину на телевізор (бажано після п'ятої). Ще я хочу мати власний будинок, такий, як у Богданового дідуся. Із подвір'ям і величезною гойдалкою. Від басейну я б також не відмовився. Мама каже, що в місті це складно. Якщо для Богданового дідуся це не складно, то й для мене не буде. А ще, коли в мене буде власний будинок, не треба буде Моцарта вигулювати. Хіба не перевага?

У мене є сестра Софійка. Найбільше мене дратує те, що вона мене випередила. Народилася перша. І тепер я не можу бути їй старшим братом. Я б із задоволенням помінявся з нею місця-

ми, але вона не хоче. Їй тепер дванадцять, і тільки хлопці в голові. Вона висить на телефоні годинами. Мама навіть не лає її, бо, коли заходить до кімнати, Софійка відразу починає говорити про математику. Я підслухав, що дівчата збираються на якусь вечірку і що мають прийти хлопці із 8-Б. Я не донощик, але хотів на всяк випадок попередити маму. «Не заважай сестрі вчитися. У неї багато роботи! А тобі тільки дурниці в голові». Це *мені* дурниці в голові? Я вирішив не втручатися. Хоча все залишив під контролем. Мало що: ще в шостому класі заміж вийде. Я вирішив щоразу прибирати під дверима її кімнати. Здається, там уже впродовж року нема жодної порошинки. Зате я обізнаний з усіма Софійчиними справами. Та про це пізніше. І про Лінку теж. Давайте краще все за порядком.

А починалося все саме так...

2. Моє народження (до і після)

Я міцно заплющив очі і відразу заснув. Скільки я спав — не знаю, хоча думаю, що доволі довго.

Коли прокинувся, не міг збагнути, *що* за цей час могло трапитися. Навколо мене був справжній океан. «Хтось тут є?!» — спробував я оговтатися. Окрім ритмічного «тук-тук», мені ніхто не відповів. Я спробував обернутися. Це

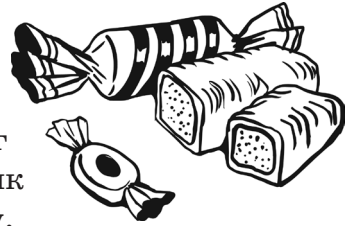

вартувало неабияких зусиль. Місця було зовсім небагато і, здається, жоднісіньких дверей. «Я не люблю зачинених приміщень, чуєте?!» Здається, ніхто не слухав. Невже про мене забули? Цього разу я спробував нагадати про себе ліктем. «Хтось мене чує?» По-чу-ли! Нарешті! Хтось леденько торкнувся до того місця, де щойно була моя рука. «Певно, мама», — подумав я. Мені відразу стало легко і приємно. Через якусь мить я відчув, як хтось намагався спіймати мене за коліно. «Гееей! Для чого такі грубощі?!» Спочатку я вирішив з'ясувати ситуацію, та швидко впізнав Софійчин «почерк» і передумав. Повернувся на другий бік і поринув у роздуми. Взагалі-то я вже знав, що в мене є старша сестра. Це мене чомусь аж ніяк не тішило. Краще б я був старший! Я ще не встиг тут освоїтися, а вже стільки стресів! Мені більше не хотілося ні над чим сушити голову, і я задрімав. Було тепло й затишно. Я спокійно погойдувався в м'якій воді і, здається, крізь сон відчував у роті свого пальця.

Тепер моє життя було просто клас! Плаваєш собі цілий день і гадки не гадаєш. Не встиг щось побажати смачненького, як мама поспішає тобі на допомогу.

Шоколадки, цукерки, черешні без кісточок... Навіть бразильського горіха забажав, і його відшукали в новій крамниці «Делікатес». Привчають до екзотики. Єдине, чого не можу збагнути: чому мама так часто ласує солоними огірками?

— Мамі тепер треба добре харчуватися, — пояснював тато Софійці. — Братик мусить рости великим і здоровим.

— Але коли я хочу цукерок, ти кажеш, що від них не ростуть, — обурювалася Софійка.

«Це дівчатка не ростуть, а хлопчики ростуть», — подумав я і забажав морозива.

— Хочу морозива! — відразу констатувала мама, і через кілька хвилин тато побіг до магазину.

— Не забудь купити і мені «Шоколадний каштан», — вистромила Софійка голову із дверей.

— Тобі не можна. Лікар не дозволяє їсти холодне, — додав тато, перед тим як зачинився ліфт.

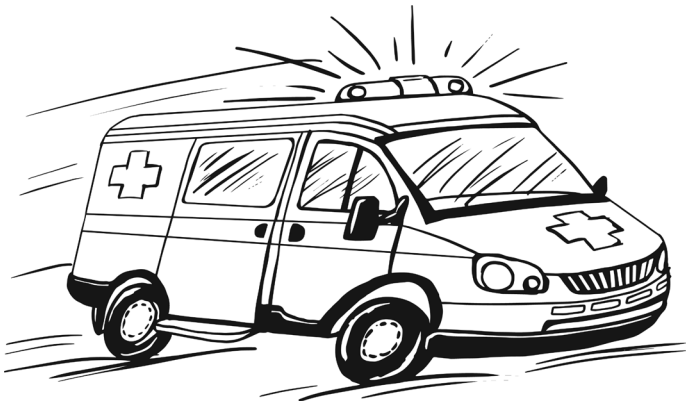
— Добре, що мамі можна, — схлипнула Софійка, витираючи рукавом носика.

Ці розмови мене аж ніяк не стосувалися. Я знав, що мені можна все, і спокійнісінько чекав на чергову порцію ескімо, як і раніше погойдуючись у своїх м'яких водах.

Моє життя залишалося б ще довго таким, якби не одна проблема: місця ставало дедалі менше.

Сьогодні я вирішив, що, може, вже було б варто глянути, як живеться там, поза моїм океаном. А ще, відверто кажучи, мені не подобалося, що в мене надто довгі нігті, які роздряпують обличчя, і довге, мов у дівчинки, волосся. Мені набридло, що ніхто не турбується про мій зовнішній вигляд, тільки про шлунок. Тому я почав діяти. Досвіду в таких справах у мене ще не було. Про всяк випадок спробував кілька разів сильніше випрямити ноги, розгойдатися і... Не встиг я ще про таке подумати, як там, з того боку, здійнялася метушня. Я зрозумів, що всі готувалися до виконання мого бажання. Спочатку я навіть втішився, а потім несподівано для себе засумнівався: «Ні! Сьогодні я надто сонний. Варто ще зачекати». Ніхто не зважав на те, що я передумав. Здається, вони там ще не зрозуміли, що мені сьогодні перехотілося до них. Для чого зайві стреси?! «Мені й тут непогано!» — уже вкотре переконував себе я. Та метушня не припинялася. До мене торкалися руками, вуха-

ми і ще якимись холодними апаратами, начебто я був невидимий. Довелося відразу показати своє Я. Якщо я сказав «не сьогодні», це означає «не сьогодні!» Я перестав реагувати на метушню, спокійно скрутився калачиком і задрімав.

Зранку, коли ще всі спали, мене мучили докори сумління, і я знову поринув у роздуми. Плавання у цій тісноті вже не приносило насолоди, і я вирішив: «Сьогодні! Це має трапитися саме сьогодні!» Я ще раз із сумом оглянув свої хороми, вийняв із рота палець, зібрав усі сили й спробував відштовхнутися ногами... Утретє... Уп'яте... Раптом мої очі побачили світло... десь там, далеко... Куди це я?! Лець не із швидкістю космічної ракети! Мені раптом стало страшно, вперше в житті. Тільки про це нікому! «Рятуйтееєе!»

Плюююх! Раптом мені стало холодно й неприємно. «Ви чуєте, мені холодно!» Невже ніхто цього не помічає і не може відправити мене туди, де я був досі?! «Я хочу назад! Це помилка! Мені зовсім не хочеться в цю холоднечу!» Я про всяк випадок потай розплющив праве око, щоб переглянути всі можливості виправлення ситуації. Дарма! Навіть хотів закричати з розпачу, та стримався. То лиш дівчата розпускають нюні. Не встиг я про це подумати, як відчув добрячий ляпас на своєму м'якенькому місці, і мені нічого не залишалось, як видати сигнал незадоволення. «Заплакав! Нарешті!», — радісно зазеленчав жіночий голос десь в іншому кутку кімнати. Саме цієї миті я вперше побачив білий Халат і величезні круглі очі: «Шістдесят санти-

метрів! Оце пацан!» «По-перше, не просто пацан, а Марко, а по-друге, шістдесят сантиметрів — ледь не єдина позитивна інформація на сьогоднішній день. Доведеться-таки винайти пристрій, який вимірює дітей до народження».

Мене безсердечно покладали на якусь холодну поверхню. Тягали за ноги, руки, голову, начебто я — велика товста жуйка... «Майже п'ять кілограмів», — почув я ахання збоку. «А ви як гадали!» — гордо подумав я і з радощів випустив свій перший фонтанчик прямисінько у великі очі білого Халата. Думаєте, мене відпустили? А дзуськи! Поки Халат намагався з'ясувати ситуацію з очима, до мене взялися інші холодні руки. Мені зав'язали на зап'ястя якісь таблички і загорнули, мов цукерку, в пелюшку. Таким брутальним досі зі мною не був ніхто. Мене не на жарт дратували ці чіпкі пальці, звуки, холоднеча... «Мамо, де ти?» Я мусив вдатися до голосу. Я так заверещав, що мене відразу віднесли до мами. Нарешті! Я почув її м'який голос: «Привіт, Марку!» Вона пахла чимось солодким і знайомим. Мама торкнулася пальцями до мого чола, погла-

дила носика. Я відразу затих і під знайоме та довірливе

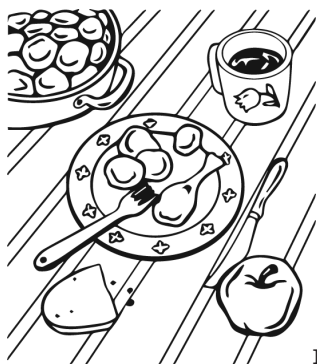

«тук-тук» ковтнув першу краплю молока як винагороду за сьогоднішній стрес. Зрештою, сьогодні був мій перший день народження і я таки заслуговував на відпочинок.

3. Іноді так важко бути чемним!

Іноді так важко бути чемним! Сподіваюся, ви мене розумієте. Особливо тоді, коли з твоїми друзями діється те ж саме. Ти зовсім не плануєш викидати коники чи пустувати. Усе виходить якось само собою. Ти вже навіть даєш мамі слово, що вона тебе лаятиме востаннє. Таке ж слово даєш і собі. Навіть застосовуєш автотренінг, щоб ще раз повірити у свої слова. А потім — бамц! — і все починається спочатку: заборона телевізора, ніяких ігор на татовому мобільнику, двадцять сторінок читання і т.д. А тут не прибереш на столі — і знову нове покарання. Мама щоразу щось видумує. Найгірше — це прогавити «Сімпсонів».

Я ж не знати-му, що трапилося з Гомером після того, як він потрапив на невідомий острів, де збудував казино й бар. От Стасові добре: у нього є село. Там ніхто дітей не лає, спиш скільки хочеш, ганяєш у дворі до одинадцятої, і ніяких двадцяти сторінок читання! І те-

левізор дивися скільки хочеш! Не можу дочекатися, коли я також нарешті поїду у село.

Мої друзі — Стас Критик і Бодько Сливка — завжди на моєму боці. Так буває тільки тоді, коли йдеться про справжніх друзів. Без них моє життя було б сіре і нудне. Ще нудніше, ніж без кішки. Коли я про це розповів мамі, вона сказала, що я, як завжди, вигадую.

Повне ім'я Стаса — Станіслав, прізвище — Критик. У нього суворе прізвище, але він рідко кого критикує. Чого не скажеш про його бабусю у спілкуванні з дідом. Та Стасові це на руку. Хай *що* Стас не витворить, він тільки підходить до діда і каже парол: «І що то тепер, діду, у парламенті твориться? Знову брешуть?». Дід відразу розціпає камізельку, кладе її на бильця крісла і починає. Отямлює його тільки бабуся. Вона, маленька і худенька, лиш гляне на діда офіцерським поглядом, як той відразу ковтне останнє слово, випрямиться на рівні ноги, вирівняє спину, мов перед генералом, накинє на плечі камізельку й зі словами «Хіба не бачиш, як малий політикою цікавиться?» хапається до першої-ліпшої роботи. А про Стасові витребеньки вже давно забув!

Стас серед нас найменший зростом, проте найпрудкіший. Із ним добре дружити: тебе ніхто не зачепить. Стас підходить до кожного, показує свої біцепси й каже: «Бачив?» Ніхто нічого не побачив,

та не наважується заперечити, бо всі знають, що в Стаса є гирі, які йому тато з Москви привіз. У мене ніколи не буде гир, бо мій тато не їздить до Москви. Зате у мене є Стас, і він мені колись дозволить у нього покачатися.

Сливка — це не прізвисько, а Богданове прізвище. Його мала сестричка Улька кличе його Бодяка (вона також Сливка, тому називати брата Сливкою не пасує). Ми часто називаємо його просто Бодько. Сливка — пухкенький і верткий. Він молодший від нас на рік, тому не раз любить чубитися, щоб утвердитися в компанії. Після кожної бійки його щоки палахкотять, як інфрачервона лампа, біленький чуб спадає на чоло, він важко дихає, зате гордо підводить підборіддя, оглядає всіх своїми голубими очима й запитує: «Ну як, пацани?» Усі, звичайно, кивають головами: «Клас, чувак!»

До нашої компанії часто приєднуються сусідська Нелька та найменша й найбоягузливіша Марійка. Ми взагалі-то проти дівчат, але Нель-

ка — це справжній хлопчисько. Лазить по деревах ще хуткіше, ніж Стас, а б'ється, мов ходила на карате від народження. Вона навіть пройшла у два роки свій перший екзамен на міцність. Хоча сама вже цього не пам'ятає. Тільки бабуся іноді любить про це розповідати. На самісінький Нельчин день народження поприходили гості.

Зміст

<i>Частина 1. ПРОСТО ПРИВІТ!</i>	5
1. Не просто Марко.....	7
2. Моє народження (до і після)	8
3. Іноді так важко бути чемним!	14
4. Виховні процеси	17
5. Мене мають виключити	24
6. Спроба № 2	29
7. Доц.....	41
8. Чекання	44
9. Я мушу нарешті починати дорослішати	51
10. Воля	54
11. Зима	59
12. День народження	62
<i>Частина 2. ШКОЛА</i>	69
1. Перше вересня	71
2. Коза	74
3. Краса потребує жертв.....	79
4. Така собі хованка	82
5. Шафа.....	88
6. Папуга	90
7. Щоденник	96
8. Вечірка	100
9. Тітка Марина виходить заміж	104
10. Візит татової шефіні.....	110
<i>Частина 3. ОБЕРЕЖНО, СЕЛО!</i>	115
1. Мене вперше залишили в селі.....	117
2. Як я садив квочку. Політ 1.....	132
3. Політ 2.....	141
4. Я ледь не одружився з Пилососом	148
5. Авторалі	154
6. Яблука.....	158
7. Лелека	163
8. Переполох у Данилівці	169
9. Реабілітація.....	174
10. Розмова з дідом Орком	180
11. Хованка	184
12. Велосипед	192
13. Майже гості і варена кукурудза	196
14. Смажена риба	215
15. Цукерки і півпомади.....	226
16. Десята таємниця діда Орка	233

Літературно-художнє видання

ТКАЧІВСЬКА Марія
Обережно, діти!

Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. А. Дмитренко*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *М. М. Чемерис*

Підписано до друку 22.03.2013. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «SchoolBook». Ум. друк. арк. 12,6.
Наклад 4000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ВАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідцтво ДК № 2891 від 04.07.2007 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»»

61140, г. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Одеський підрозділ

65063, м. Одеса, вул. Арміїська, 8-В
тел. +38 (048) 776-07-67
e-mail: odessa@bookclub.ua

КИЇВ

ПП «Букс Медіа Тойс»

04655, м. Київ, просп. Московський, 10-Б, оф. 33
тел. +38 (044) 351-14-39,
+38 (067) 572-63-34,
e-mail: booksmt@rambler.ru

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю.Д.

69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 18
тел. +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ІКЦ «Кредо»»

83096, м. Донецьк,
вул. Куйбишева, 131-Г
тел. +38 (062) 345-63-08, +38 (062) 348-37-92, +38 (062) 348-37-86
e-mail: fenix@kredo.net.ua
www.kredo.net.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Ткачівська М.

Т48 Обережно, діти! : роман / Марія Ткачівська ; худож. Т. Копитова. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. — 240 с. : іл.

ISBN 978-966-14-4328-9

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

Організатори:

Тетяна та Юрій Логуші

Партнер локації:

Спонсори:

Почесні спонсори:

Технічний партнер:

**Генеральний
Інтернет партнер:**

Партнери:

**Генеральний
інформаційний спонсор:**

Партнер телеверсії:

Міністерство Соціальної політики
Здоров'я українського народу

**Інформаційний
спонсор:**

Радіо-партнер:

**Західний
радіо-партнер:**

**Партнер
прес-конференцій:**

Медіа-патронат:

Фото-партнер:

**Головний Інтернет
партнер:**

Інформаційні партнери:

